

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SAPTĂMÂNA
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Datoria preotului de a se mărturisi

Faptul că pun în discuție îndatorirea preotului de a se mărturisi este împrejurarea că din anumită parte se susține că preotul ca administratorul tainei pocăinței nu ar trebui să se mărturisească.

Conform doctrinei bisericești ortodoxe, pocăința e Taină așezată de Isus Christos prin cuvintele adresate Apostolilor: „Luați Duh Sfânt cărora veți ierta păcatele se vor ierta lor și cărora le veți ținea vor îi ținute. Credinciosului care cu inimă înfrântă își mărturisește păcatele sale înaintea Duhovnicului, Dumnezeu îi dăruiește iertare de păcatele personale săvârșite după botez.

În baza acestei învățături materia pocăinței sunt păcatele ce trebuie mărturisite cu graiu, iar subiectul pocăinței sunt toți credincioșii dispuși să se lapede de păcate, căci zice Domnul: „pe celce vine la mine nu-l voi scoate afară”. și iarăși: „bucurie se face în ceriu pentru un păcătos ce să pocăește”.

Dacă fiecare om e supus păcatului, preotul e scutit de păcate? Nici nu se spune aceasta. Nimenea nu este fără de păcat. Și preotul e om ca toți oamenii, având aceleași scăderi. Ale lui sunt însă vrednice de imputare mai multă, căci învățător fiind altora: „dacă sarea se va strica, atunci cu ce se va săra?”

Celui ce mult i-s'a dat, dela acela mult se și astăptă. Celce are cuvântul învățăturii e dator să-și întărească cuvântul prin faptele sale.

Așteaptă preotul dela credincioși, ca după porunca bisericească să-și mărturisească păcatele, acest lucru trebuie să-l facă și preotul.

Apostolul Iacob zice: Mărturisiți-vă unul altuia păcatele ca să vă vindecați.

Ce rană poate să fie mai mare și mai dureroasă decât rana sufletului. Dacă vrem să vin-

decăm rana, mai întâiu delăturăm cauza ranei, care este păcatul.

Preotul care este subiectul tuturor celorlalte Taine, să facă excepție numai cu taina pocăinței? Nu se poate. Sf. Ap. Ioan spune: De vom zice că păcat nu avem, pe noi însine ne înșelăm și adevăr nu este întru noi.

Amin, Amin grăiesc vouă ca tot celace face păcatul, rob este păcatului.

De robia păcatului scăpăm numai prin darul lui Dumnezeu primit în taina pocăinței după mărturisirea păcatelor prin deslegarea din partea Duhovnicului.

Faptul că s'a neglițat în unele părți s'au într'un timp practica mărturisirii preoților, nu îndreptățește concluzia, că nu ar fi fost în conștiința bisericești aceasta îndatorire.

Pravila cea mare dela Târgoviste zice: „Și tuturor ne trebuie să ne pocăim: Arhieriei, episcopii, popii, călugări, călugărițe, bărbații, muicrile, nurenii și nici unul să nu se despartă sau să fugă de pocăianie și dela ispovădanic, pentru că toți gresim, ori cu cuvântul, ori cu lucrul, ori cu vederea, ori cu gândurile, ci trebuie să ne pocăim, căci și sfinților și mirenilor de treabă le este ispovădanica și pocăința”.

Aceasta convingere o întărește și Simeon Tesaloniceanul, provocând cuvintele Mântuitorului și ale lui Ioan Botezătorul: „Pocăiți-vă că s'a apropiat împărăția ceriurilor”.

Mai presus de orice îndoială fiind și preotul creștin, trebuie să se mărturisească.

Toate legile bisericești cari obligă pe un mirean, obligă în măsură mai mare pe un preot; făcându-ne datorința dăm credinciosilor cea mai bună pildă și învățatură de urmat.

În acest scop ar fi de dorit ca în programul tuturor întrunirilor preoțești să fie și mărturisirea preoților.

Isus Christos trimitând pe învățăceii săi să

propovăduiască Evanghelia a zis: „Așa să lumineze lumina Voastră înaintea oamenilor ca văzând faptele Voastre cele bune să preamărească pe Tatăl Vostru cel din ceruri”.

Să facem dar și să învățăm cu pilda vieții noastre „mărturisindu-ne unul altuia păcatele” că „cel ce va face și va învăța așa, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor”.

Preot *Stefan Ghetie*.

O sărbătoare mare

Trei factori de căpetenie sunt, cari pot asigura existența neamului, întărirea țării și înaintarea poporului românesc.

Credința strămoșească, pentru care și-au jertfit viața moșii și strămoșii noștri și la care au ținut ei cu atâta sfințenie, credința a fost aceea, care ne-a susținut până în prezent și numai ea poate să ne asigure existența și în viitor. Această credință a fost propovăduită veacuri de-a rândul de la altarul bisericilor noastre. Biserica a fost focarul, care răspândea lumină în sufletele credincioșilor ei. Misiunea aceasta însă nu s'a terminat, ci tocmai în zilele de azi, când mulți dușmani dau năvală asupra credinței noastre strămoșești, biserica are menirea sfântă a ține strâns la sânul ei pe fii săi.

Acest rol al bisericii l-au înțeles pe deplin Românii cu suflet curat din Târgu-Murăș, când s'au hotărât să ridice un nou Sion în mijlocul orașului, care să servească spre mărirea lui Dumnezeu și spre fala neamului nostru românesc, dovedind, că vremurile de umilire au trecut, și că noi suntem stăpâni pe aceste plaiuri.

Ziua de 10 Maiu când s'a sfințit piatra fundamentală a acestui măreț lăcaș a fost o zi mare. Lacrimi de bucurie am văzut în ochii tuturor credincioșilor noștri din acest oras, când sau rostit frumoasele cuvântări.

Nu mai un popor cu *conștiința națională curată* poate lucra cu succes la întărirea țării sale. Acest adevăr l-a dovedit și frumoasa zi de 10 Maiu, când Aurora dimineții senine cu șapte tainice învăța generația tinăra a neamului nostru, că

„Cel ce pentru țară nu știe să moară,
E ca cele paseri, ce pe piscuri zboară;
E ca cele paseri ce pe piscuri sbor
Și numai în noapte văd cu ochii lor!”

Razele dătătoare de viață ale soarelui strălucitor reamintea bărbaților în floarea vieții datorința sfântă națională de a contribui fiestecare după puterile lui întru realizarea idealului național, ca în această patrie românească

„Steagul să lucească
Pentru el trăim,
Țara să 'nflorească
Pentru ea murim!”

Iar moșnegilor, obosiți de povara vieții pământești, cari se pregătesc spre lăcașurile Tatălui ceresc, dar pleacă oarecum îngrijorați pentru viitorul acestei țări, bătrânul soare de Maiu le trimitea raze de mângăiere și de încurajare spunându-le să plece liniștiți, căci

„De n'a perit Românul, când oardele barbare
Veniau ca și locuste prin agrii sămănați,
Trăind fără milă, răpind fără cruțare,
Lipsind pe fii de tată și pe surori de frați,
Acum când brațu-ți ager în lume-i cunoscut
Tu bravule Române, mai crezi, că ești pierdut?”

Pentru ca un popor să poată înainta, are lipsă de muncitori cinstiți și harnici. Și poporul nostru românesc are lipsă de muncitori desăvârșiți. Numai lucrând fiestecare intensiv și cinstit la postul unde e pus, numai atunci va putea înainta și neamul nostru. Că până acum nu am înaintat, nu a fost vina noastră, am fost slugi și am putut face numai ce ne-au poruncit stăpânii. Dar azi de nu vom întinde spre înaintare, vina ar fi numai a noastră, căci noi suntem stăpâni și totul depinde de la *dragostea noastră de muncă*. La această *dragoste de muncă* ne-au îndemnat pe toți câți am luat parte la serbările din Tg.-Murăș, faptul că în aceiași zi s'a sfințit și căminul de ucenici, care se zidește tocmai cu menirea de a se educa în el muncitori vrednici, muncitori civilizați, industriași și meseriași, de cari noi până acum așa de puțini avem.

Prin sfințirea pietrii fundamentale a bisericii s'a întărit și mai mult credința în legea strămoșească și dragoste față de așezămintele ei.

Prin reamintirea evenimentelor ce se leagă de 10 Maiu, s'a întărit conștiința națională, s'a potențat dragostea de tron, de țară și de neam.

Prin sfințirea căminului de ucenici s'a întărit dragostea de lucru și dorul de înaintare a ne-

mului nostru, convingându-se fieștecare că aceasta nu se poate ajunge altfel decât prin deviza: „Ora et labora!” Preot *Malos*.

Cuvântarea prot. Ștefan Russu la festivitatea din Târgu-Murăș

Credincioșii ortodocși români din orașul Târgu-Murăș, prăznuim azi sărbătoare întreită. Serbăm Sf. Duminecă pe care o serbează toți creștinii și care ne amintește faptul cel mare al Învierii Domnului nostru Isus Hristos. Serbăm sărbătoarea națională de 10 Maiu, prin care prăznuim cele 3 fapte mari: La 10 Maiu 1866 s'a statornicit dinastia Română prin suirea pe tron a fostului Rege Carol I, la 10 Maiu 1877 s'a proclamat independența regatului român și tot la 10 Maiu 1881 s'a pus pe fruntea gloriosului domnitor Carol I coroana de oțel" tăiată din tunul, stropit cu sângele vitejilor noștri.

Pe lângă aceasta prăznuim un moment de însemnătate istorică, nu numai pentru românii din acest oraș, nu numai pentru credincioșii din eparhia Clujului, ci peste tot, pentru întreaga metropolie din Ardeal, prăznuim așezarea în pietrii fundamentale pentru biserica ce se zideste aici în centrul orașului unde i se cuvînc pentruca să înlocuiască bisericuța veche și umilită edificată la 1793, de către un anumit Ienachie Stoian și soția sa Saptă, care tot pe spelele lor au și zugrăvit-o în 1814 — fiind paroh protopop Vasile Pantea. În 1902 când am fost încredințat cu conducerea și administrarea tractului protop. și a parohiei centrale Tg.-Murăș, am aflat aici numai 9 suflete ortodoxe române, de oarec, credincioșii noștri ortodocși și cu ei mari interese ale neamului ni s'au pierdut în marca „străinismului”.

Este aceasta un moment istoric pentru toți românii, pentrucă în urma împrejurărilor și greutăților între cari s'au început lucrările pentru zidirea bisericii pe aceste teritoriu de frunte din centrul orașului, această biserică este menită să fie nu numai un loc de închinare pentru credincioșii ortodocși români, ci și o strajă, o sentinelă neadormită a legii noastre strămoșești, cu toate tradițiunile trecutului ei plin de lupte și de suferințe și un sfânt simbol — care

cu tărie să mărturisească tuturor, cumcă și în credincioșii din acest oraș s'a deșteptat cu putere conștiința ortodoxismului român, creându-iș acest așezământ de manifestare a propriei sale vieți sufletești și dovedind lumii și prin acest caz, că iubirea poporului nostru pentru legea sa creștinească — îmbrăcată în haina limbii sale naționale — sub stăpânirea străină de mai înainte a putut fi înăbușită pe un timp mai scurt sau mai lung, dară de stins nu s'a stins căci focul ei sfânt a ars acoperit sub spuza nădejdi de a se aprinde spre o nouă viață, pe care am ajuns-o noi astăzi după jertfele neamului românesc. Manifestațiunile frumoase din jurul acestei sfințiri, numărul atâtor credincioși nu numai din loc și jur, ci și din depărtări mai mari, cu un cuvânt toate câte le vedeți sunt cele mai grăitoare și convingătoare dovezi despre dragostea nețarmurită ce o are poporul nostru, cătră credința răsăriteană atunci când adevărurile ei le aud, propovăduindu-se în acest centru de județ — unde sub stăpânirea străină nu cuteza a vorbi în limba sa — acum, le aud propovăduindu-se în graiul dulce și plin de farmec al limbii noastre românești. Această iubire de lege și limbă exprimată de Apostolul Pavel care zice: „că mai bine 5 cuvinte în limba proprie, decât 10.000 de cuvinte în limbă străină — a îndemnat pe toți să ia parte la această slujbă românească, oficiată de însuși P. S. Sa episcopul Nicolae, asistat de sfințicii săi și de proțimca din centru și jur și cu concursul elevilor noștri dela liceul militar și dela școala normală. Insuflețirea ce s'a deslănțuit cu atâta putere în sufletele lor ne face să ni se pară și nouă privind prin lacrimile de bucurie ce ne-au umplut ochii — că acum când s'a sfințit piatra unghiulară a acestei biserici însăși natura ia parte la praznicul nostru de bucurie. Când toate fibrele sufletului nostru sunt pătrunse de fiorul mulțumirei sufletesti, că ne-a învrednicit Bunul Dumnezeu, a sfinți piatra fundamentală a acestei biserici cunoscând greutățile și pedecile începutului pentru dobândirea locului pe care astăzi s'a început zidirea, precum și modestia mijloacelor — abia am fi îndrăznit să visăm — nu e mirare că vedem cu ochii noștri sufletesti în fiecare pietricică ce închiagă fundamentul acestei biserici, un simbol al închegării credincioșilor noștri din această parohie, într'un gând și înfăptuire pentru ca

fiecare să contribuie cu obolul său la zidirea acestei sfinte biserici. În aceste momente atât de înălțătoare a sărbătorii de azi, mă îndrept către Prea Sfinția Voastră Domnule Episcop și către Domnul Ministru al Cultelor și al Muncii ca reprezentanți ai Înaltului Guvern și Vă rog a primi în numele credincioșilor noștri profundele mulțămite pentru atențiunea dată invitării noastre de a participa și a lua parte activă la acest act, care are atât de mare însemnătate pentru noi și pentru toți credincioșii ortodocși români din acest ținut.

Resultatul unui apel

În sesiunea comitetului parohial din Târgu-Murăș, ținută la 9 Mai, în prezența punerii pietrii fundamentale a bisericii, sesiunea prezidată de însuși P. S. Sa episcopul nostru Nicolae, epitropia a făcut raport despre mijloacele de care dispune biserica pentru începerea lucrărilor de construcție. Aflând din raport că credincioșii și fruntașii parohiei încă nu reflectaseră la contribuția benevolă sau impusă a obștei, P. S. Sa a făcut apel la cei prezenți să facă dânsii începutul prin subscrierea unor sume benevole, cari de regulă dau rezultate mai bune. Premergând cu exemplu însuși P. S. Sa, care oferă suma de 10 mii lei, cei prezenți sau grăbit să se înscrie cu sume frumoase. Dăm aci lista sumelor subscrise: P. S. Sa episcopul Nicolae 10 mii lei; Dr. Emil Dandea, primar 11200 lei; Petru Roșca, subprefect 11 mii lei; Dr. Nicolae Crețu, dir. școlar; Ștefan Russu, protopop; General G. Șerbescu; Dorift Șuteu, profesor; Pavel Popa, primnotar; Sabin Pasăre, consilier orăș.; Petru Cristo, grădinar fiecare câte 10 mii lei; Nicolae Oprean, comerciant; Romul Tritean, inspector CFR.; Dr. Ion Vescan, senator; Dr. Aurel Baci, avocat-câte 5 mii lei; Ion Macavei, econom; Octavian Fulca, dir. de bancă; Ion Budi, dir. de bancă; Iuliu Henteș, casier câte 3 mii lei; Iuliu Brădășan, econom 2 mii lei; Mihail Cormos, econom; Ion Fehete, econom; Gheorghe Chelemen, grădinar câte 1 mie lei; Toader Duca, econ. 500 lei. S'a subscris în total suma de 139.700 lei.

Colecta este în curs. Dela sesiunea au lipsit câțiva fruntași și credem că toți își vor face datoria în măsura situației lor materiale. După

dânsi va urma apoi poporul și toți credincioșii și cu sprijinul binevoitor al obștei noastre românestisperăm să vedem în curând realizată o dorință ferbinte a credincioșilor noștri ortodocși din Târgu Murăș, reclamată și de interesele superioare ale țării și ale neamului.

Epitropia parohială din Tg.-Murăș.

Dela Sinod

Estras din raportul senatului bisericesc.

În centru avem pe lângă P. S. Sa episcopul 11 funcționari. În eparhie 13 protopopi, 3 adm. protop., 3 prot. onorari, 247 preoți, 67 admin. parohiali, 9 capelani, 1 preot pens. 45 preoți văduvi, 21 preoți ieșiți din serviciul bisericii, 11 preoți morți în 1924, 6 preoți necăsătoriți.

Parohii matere avem 369 și 104 filii. Parohii noi s'au înființat 19, filii noi 17. P. S. Sa episcopul a hirotonit 22 preoți. Hirotesiri de protoierei 2. Parohii vacante 59. Preotese 266. Copii de preoți 782.

Populația noastră ortodoxă cuprinde 63.570 familii cu 293.987 suflete. Între acestea bărbați 148.699, femei 145.288. O creștere față de anul trecut cu 5989 suflete. Copii până la ani circa 54.000. Din restul de 239.927, știu ceti și scrie, 76.531 bărbați, 55.397 femei, în total 131.928 adică 55%.

Treceri religioase au fost la noi dela gr.-cat. 3474, reformați 4, evrei 3 în total 3481, dela noi au trecut la gr.-cat 8, la sectari 154 în total 162.

Căsătorii sau încheiate în total 2784. Dintre acestea bisericești 2633, numai civile 151. Mixte a fost 450. Conviețuiri ilegale 1814. Au sosit căsătoriile bisericești cu 63, cele civile cu 100, iar concubinatele cu 138.

Nasteri au fost în total 10156. Din acestea legiuite băieți 4701, fetițe 4477, nelegiuite băieți 512, fetițe 466, total 978. Au sosit nasterile legiuite cu 278, nelegiuite cu 20, în total 298 dintre cari 140 băieți și 158 fetițe.

Morți. Au murit bărbați 2997, femei 2897 în total 5894 mai puțini ca în anul trecut cu 374. De moarte silnică 33 bărbați, 17 femei cu unul mai mult ca în anul trecut.

Procese de divorț s'au pertractat și finalizat cu desfacerea căsătoriei 213, cu 14 mai multe ca în anul trecut.

Vizitații canonice s'au făcut din partea cond-

cătorilor oficiului protopopesc în 350 parohii în total 720 deplasări. Având în vedere că aceste vizitații se pot face cu efect numai în Dumineci și în sărbători, protopopii fiind și parohi, parohiile centrale suferă în urma acestui inconvenient. Pentru înlăturarea lui am căutat sistemizarea posturilor de capelani protopopești. Chestiunea a fost avizată la proiectul nou de organizare al bisericii.

Conferințe preoțești s'au ținut în 12 tracte, în total 20. Conferințele s'au ținut în cadrele regulamentului asociației clerului. S'au ținut în total 20 predici, 12 meditații și 29 prelegeri.

În aceste conferințe s'au desbătut și s'a hotărât: *a)* Propaganda în contra sectelor să se intensifice. *b)* Să se execute ordinul ministerial referitor la închiderea cărciumelor în Dumineci și sărbători. *c)* Să se organizeze tinerimea. *d)* Să se înființeze cursuri de cantori. *e)* Să se facă proteste contra încheierii concordatului. *f)* Să se distribuie broșuri de propagandă morală la sate. *g)* Propaganda contra alcoolismului. *h)* Prăznuirea cu fast deosebit a eroilor locali și a amintirii evenimentelor din război legate de partea locului. *i)* Executarea mai urgentă a ordinului ministerial referitor la recăsătorirea văduvelor de război. *j)* Recăsătorirea preoților văduvi. *m)* Executarea concludului sinodului eparhial referitor la edificiile școlare. *n)* Ameliorarea situației materiale a preoțimei.

Cercurile religioase au funcționat bine opt tracte, normal în 4 tracte, slab în 4 tracte.

Revenirea la ortodoxie s'a manifestat în anul acesta în măsură deosebit de pronunțată. A revenit la biserica noastră poporul în masse mai compacte, împlinind formele legale în număr de 3481. Deși s'au făcut în unele părți eforturi mari pentru contrabalansare, curentul de revenire la ortodoxie este atât de puternic încât crește din zi în zi și se fortifică. Curentul pornit de jos în sus, din conștiința poporului nu se mai poate stăvili și merge cu pași siguri spre izbândă. Deocamdată este stânjenită pornirea aceasta în tendința de a lua proporții mai mari de dispozițiile legilor ungurești încă neabrogate.

Sectarismul. Pe teritoriul eparhiei noastre există 5 secte. Baptiști 557, adventiști 93, pocăiți 970, studenți în biblie 146, mileniști 12 în total 1768. Dintre aceștia sunt ortodocși baptiști 218, adventiști 51, pocăiți 421, studenți în biblie 129, în total 819. Sporadic s'a ivit secta-

rismul în eparhie de pe la 1900, s'a intensificat dela 1914 încoace în cursul războiului. Cea mai mare propagandă au făcut-o soldații prizonieri întorși din Rusia. Sectarii noștri sunt toți plugari și muncitori. În cursul anului s'au întors la biserică 105.

Alcoolismul. Am dispus ca preoțimea să organizeze reuniuni de temperanță și propagandă în cadrele regulamentului preconizat de S. Sa patriarhul Miron. În sprijinul acestei chestiuni a venit și legea statului publicată în „Monitorul Oficial” No. 205 pentru închiderea cărciumelor și oprirea târgurilor în Dumineci și sărbători. Pe preoți i-am oprit dela cercetarea cărciumelor și dela consumarea de alcool cu ocazia diferitelor servicii religioase la casele credincioșilor.

Biblioteci parohiale există în 315 parohii. Pentru augmentarea lor am împărțit în anul acesta 450 broșuri la 25 parohii.

Biblioteca Consistorului constă din 455 opuri în 465 volume.

Muzeul eparhial înființat cu concludul sinodului din anul trecut s'a înactivat. Au intrat până acum abia 15 obiecte. Constatând lipsa simțului practic al preoțimei noastre în această chestiune am luat măsuri riguroase ca să se salveze tot ce este de valoare din bisericile noastre și să se transpună muzeului.

Calendarul. La 14 Octomvrie s'a introdus schimbarea calendarului. Din ancheta făcută de noi s'a constatat că introducerea aceasta s'a făcut fără perturbațiuni, afară de două parohii rutene din Maramurăș, cari persistă și acum în menținerea calendarului vechiu în urma agitației nepermise a unor elemente venite din Polonia, unde biserica ruteană încă n'a permis reforma calendarului.

ORDINAȚIUNI

No. 3215. — Consistoriul Metropolitan în ședința sa din 1 Martie a. c. sub No. 103 a promulgat concludul congresului No. 43 din 15 Oct. 1924. Comunicăm deci această hotărâre care cu ziua de azi intră în vigoare și în eparhia noastră.

CONCLUZ.

I Candidații de preoți, cari la examenul de calificare preoțească au obținut onotă care

ii evaluează numai pentru parohii de cl. II-a sunt în drept, ca după un serviciu de cel puțin 5 ani să se supună unui nou examen (examen de promovare) în scopul de a-și câștiga notă pentru parohii de cl. I. La acest examen se va lua în seamă nu numai pregătirea candidatului, ci în deosebi și activitatea pe care candidatul a desfășurat-o în serviciul bisericesc sau școlar, de stoinicia intelectuală și morală, precum și meritele câștigate în cursul acestei activități.

Candidații astfel promovați în clasa I sunt în ce privește dreptul de candidare la funcția de protopresbiter în totul asimilați candidaților clasificați dela început pentru parohii de cl. I.

II. Tot cu condițiunile și asemenea dispozițiilor de mai înainte se admite și preoților evalueați pentru parohii de cl. III, ca prestând examenul de promovare să fie promovați în cl. II și după un interval de 5 ani are drept să se supună din nou la examenul de promovare în scopul de a-și câștiga evalueațiunea pentru parohii de cl. I. Concluzul congregual No. 120 din 1888, prin care parohiei centrale protopopești se recunoaște dreptul de a-și exprima votul colectiv cu ocaziunea candidării de protopresbiter — se scoate din vigoare.

* * *

No. 3180. — Ministerul de război ne aduce la cunoștință că în conformitate cu art. 9 din legea clerului militar și art. 27 din regulamentul acestei legi, toți preoții cetățeni români de orice rit, în deplină stare de sănătate, formează până la vârsta de 60 de ani cadrele de rezervă ale clerului militar și servesc la complectarea efectivului necesar în caz de mobilizare. Urmează deci a fi înscrși în controalele Ministerului de Război și în controalele cercurilor de recrutare pe teritoriul cărora se găsesc. În acest scop s'a dat ordin cercurilor de recrutare, ca să fixeze anumite zile pentru fiecare preot, când va trebui să se prezinte la control.

Indrumăm deci pe preoții noștri să satisfacă acestui ordin.

* * *

Se aduce la cunoștință on. preoților că în vederea întocmirii bugetului cultelor pe anul 1926 preoții cari până la 1 Ianuarie 1926, îndeplinesc vre-un nou termen de gradatie, sau au obținut vre-un titlu de studiu, de natură a modifica salariul, cum și acei cari au vre-o schimbare, în ce privește ajutorul de familie să înainteze

cererile lor, în această privință prin protopopi la Consistor până la 1 Iulie a. c. anexând și actele necesare, în sprijinul acestor cereri.

Ș T I R I

Danie. Văduva Maria Urcan, soția vrednicului episcop Iosif Urcan din Turda a reposat în 2 Mai a. c. În testamentul său a lăsat și bisericii noastre din Turda o casă în valoare de 180.000 lei precum și a) Reuniunii femeilor ort. rom. din Turda; b) bisericii ort.-rom. din Hărăstăș; c) Reuniunii meseriașilor români din Turda; d) sanatorului de tuberculoși și e) Fondului văduvelor. Pentru fiecare câte 10 mii lei.

* * *

Corurile noastre. Duminică 24 Mai a. c., în biserica noastră ort.-rom. din Cluj, răspunsurile liturgice, după compoziția lui T. Teodorescu, le-a dat cu precizie, gingășie și interpretare de pictate, corul liceului de fete „Regina Maria” din Cluj, sub conducerea doamnei Petrascu, profesoară de muzică.

Prestigiul bine stabilit și emulația celor 3 coruri, al episcopiei, școlii normale de fete și al liceului de fete „Regina Maria”, ce se perândă în biserica noastră, sunt o prețioasă contribuție la înălțarea sentimentului religios și a edificării sufletesti. De aceea exprimăm direcțiilor școlare și dirigenților acestor coruri deplina noastră mulțumire și satisfacție.

* * *

Episcopia din Timișoara. Foaia oficială a orașului Timișoara publică un articol în care arată jertfele, pe cari orașul e aplicat să le aducă pentru înființarea episcopiei ortodoxe române din Timișoara. Acestea sunt un teren de 5 jug. 910 st. în plin centru al orașului, valoarea lei 120.000.000, evacuarea unui imobil, în care să se poată așeza încă în anul acesta episcopul, consistorul și o parte din funcționarii superiori, cel mai larg concurs moral și material la construirea treptată a unei biserici catedrale monumentale, a unui palat consistorial, a unei case parohiale, palat episcopesc în formă de vilă, și a unui local seminarial.

O delegațiune s'a prezentat la d. ministru președinte și a primit asigurarea că episcopia se va face prin mutarea episcopiei Caransebeșului

și prin detașarea protopopiatelor de stânga Murășului, dela episcopia Aradului.

* * *

Târg de mostre în Arad se va deschide în timpul dela 1—10 August 1925, fiind aranjat de Camera de Comerț și Industrie din Arad. Pentru timpul din 25 Iulie până în 20 August vizitatorii târgului vor primi o reducere de 75 la sută pe căile ferate. Informațiuni dă Camera de Comerț din Arad.

* * *

Alcoolismul. Corpurile legiuitoare din București vor avea să dezbătă legea pentru reglementarea alcoolismului. În acest scop sinoadele noastre protopopcești au făcut acestor corpuri legiuitoare următoarea adresă:

Constatăm cu răspusă îndurare, precum în-deobște este cunoscut, că dintre relele, ce azi bântuiesc poporul nostru, cel mai primejdios în urmările sale este alcoolismul. Acest rău se întinde și atrage zilnic în mrejele sale veninoase nu numai bărbații, ci și femei, tineret și chiar și copii de ambele sexe, distrugând în mod fatal credința religioasă, moralul creștin, sănătatea fizică și psihică, starea materială, viața familială și socială a poporului nostru în așa măsură, încât icoana viitoare a neamului și statului nostru se prezintă în culori nu numai posomorâte, ci chiar înspăimântătoare, căci nimeni nu poate avea puterea de viață și de stăpânire a neamului nostru pe aceste plaiuri strămoșești, și ne duce cu timpul la moarte morală și națională!

Pătruns de aceste adevăruri și îngrijorări, sinodul protopopiatului ortodox român Dej din nordul Ardealului, ca reprezentant al clerului și poporului de aici, simte de a sa sfântă și neiertată datorință, de a ruga, cu toată iubirea sa de lege și neam, înaltele corpuri legiuitoare, ca în proiectul de lege despre alcoolism, să binevoiască a lua toate dispozițiunile eficace, de a ferii poporul de marea primejdie a consumării necumpătate de beuturi spirituoase, căci mai mare folos este pentru țară un popor viguros din punct de vedere moral și sanitar, decât venitele, ce s'ar realiza din fabricarea și consumarea ne rațională a beuturilor spirituoase.

Dej, la 19 Mai 1925.

Grigore Puza
notar.

Teodor Hermann
protop. preș.

* * *

Congres. Asociația generală a clerului ortodox român își ține congresul al treilea în anul acesta în 25 și 26 August în Cernăuți cu următoarele chestiuni: a) importanța și necesitatea presei bisericești; b) organizarea și mijloacele pentru susținerea ei; c) înzestrarea bisericii. Delegații cari doresc să ia parte se vor adresa preotului Popescu Mălăești în București.

* * *

Eliminați. Ieromonahul Teoctist Iftinchi asistent la moaștele sf. Ion dela Suceava a părăsit în mod arbitrar sf. mânăstire. În consecință consistorul din Cernăuți în ședința plenară din 10 Aprilie a luat concludusul de a-l eschide din cler oprindu-i purtarea hainelor clericale și săvârșirea actelor sacerdotale.

Studentul Nicolae Tonoiu din anul I al facultății de teologie din București făcându-se vinovat de profesarea unor idei sectare a fost eliminat de corpul profesoral al universității din București dela toate institutele teologice din țară.

* * *

Serbare. În ziua de 21 Mai, serbătoarea Sf. Constantin și Elena, s'au aranjat serbări mari din partea cercetașilor din Cluj. Cu acest prilej s'a organizat cohorta din Cluj, au depus legământul peste 300 cercetași și cercetașe. La actul festiv a luat parte reprezentantul A. S. S. principelui Carol comandantul legiunei dl Dr. Constantin Nedelcu, în numele P. S. S. episcopului nostru dl Dr. Seb. Stanca, dnii gen. D. Papp și Anastasiu, primarul orașului Dr. Utalea și alți mulți domni și doamne. După serviciul divin săvârșit de secr. cons. Laurențiu Curea au ținut cuvântări dnii C. Nedelcu, inspectorul V. Seni, gen. Anastasiu și comandantul cohortei prof. A. Popa. După prânz s'au desfășurat serbările pe arena sportivă a orașului prin exerciții gimnastice și jocuri.

* * *

Dorim o clarificare. În gazetele oficiale ale episcopiiilor gr.-catolice s'a publicat un ordin circular către preoțime, în care se dispune ca toate căsătoriile mixte între tineri gr. catolici cu mirese de alte rituri, taina căsătoriei bisericești să se săvârșească de preotul mirelui, stându-se astfel practica de până aci, când cununia se făcea de preotul miresei. După ce nu știm că în țara noastră nu sunt „alte rituri ca-

tolice" decât cel rom. cat. și gr. cat. am dori să se dea o clarificare din partea organelor bisericești unite, dacă prin acest ordin vizează și biserica noastră, care a respectat practica de până aci, pentru ca să ne știm orienta și să nu ni se trîmbițe mereu în lumea largă că noi suntem ceice provocăm.

* * *

Postul de călău în Ungaria devenind vacant s'au prezentat 15 candidați între cari și 3 femei.

* * *

Crima din Bulgaria. In 10 Mai, la curtea marțială din Sofia a fost ascultat ultimul cuvânt al învinovaților pentru omorurile din Catedrală.

Curtea a adus următoarea sentință: Paracliserul Zadgorski, Friedman, Abaghief, Stanco Dimitrof, Granciarof, Petrini, Kasovski și Koef sunt condamnați la moarte; Dascalof 6 ani închisoare; Abaghief, Dimitrof, Granciarof, Petrini și Kasovski au fost condamnați în lipsă, deoarece n'au putut fi prinși.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhaudu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2.50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Invățăminte cu icoane (12 cărți poștale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei

8. Spice din istoria bisericești de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. „Problema educației sexelor“ 8.— Lei
11. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — 20.— Lei
12. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

No. 411—1925 pp.

3—3

C O N C U R S

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în „Renașterea“ la postul de paroh al parohiei de cl. II-a *Geomal* din protopopiatul Aiudului.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: leaia legală dela stat, iar din parohie venițele stolare obicinuite, contribuția în natură de câte una ferdelă (2 decaltri) cucuruz sfărmat dela fiecare familie (200 familii) anual și folosirea sesiunii parohiale de 10 jug. cat. arător.

Se observă că parohia își va da toată silința ca sesiunea parohială să fie întregită la cota prevăzută de lege în legătură cu înfăptirea reformei agrare în comună, iar locuința noului paroh o va primi în natură.

Relectanții îndreptățiți la concurs își vor înainta cererile cu documentele de lipsă, în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopopesc, iar pentru a face cunostință cu credincioșii se vor prezenta în parohie, pe lângă observarea dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii.

Aiud, la 5 Mai 1925.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Aiudului în înțelegere cu comitetul parohial din Geomal.

Iosif Pop, protopop.